

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063- 610 — 1200
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-60164)

7/60164
29 Nisan 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 13.02.2014 tarih ve 43452547-120.00-215363 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/60164 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

Ek : Önerge Cevabı (2 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RAHMİ AŞKIN TÜRELİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/60164)

Sorular 1, 2, 3, 4:

2014 yılının Haziran ayında ortalama 115 ABD dolarından alıcı bulan ham petrolün varili 2014 yılının Aralık ayında ortalama 50 ABD dolarından işlem görmüştür. Ancak söz konusu bu hızlı düşüş ne yazık ki benzinin pompa fiyatlarına gerektiği gibi yansıtılmamıştır. Nitekim Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) verilerine göre, 2014 yılının Haziran ayında 5,05 liradan satılan benzinin litre fiyatı 2014 yılının Aralık ayında 4,32 lira olmuştur.

Diğer taraftan, 2014 yılının Aralık ayında 4,32 lira olan benzin fiyatının 2,84 lirası vergiden oluşmakta olup, benzin üzerindeki vergilerin oranı yüzde 66'ya karşılık gelmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

- Ülkemizde satılan benzinin fiyatı neden bu kadar yüksektir?
- Ham petrol fiyatlarında yaşanan hızlı gerilemenin benzin pompa fiyatlarına yansıtılmamasının sebepleri nelerdir?
- AB ülkeleri içinde benzinden alınan en yüksek vergi oranının ülkemizde olduğu iddiaları doğru mudur?
- Benzin fiyatının ucuzlatılması amacıyla Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4:

Bilindiği üzere, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası *"Petrol alım satımında fiyatlar en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşur. Yerli ham petrol için, teslim yeri olan en yakın liman veya rafineride teşekkül eden "Piyasa Fiyatı" fiyat olarak kabul edilir."* hükmüne, onbirinci fıkrası *"Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir."* ve ondördüncü fıkrası *"Ancak, petrol piyasasında faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin piyasa düzenini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde iki ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına Kurum yetkilidir."* hükmüne haizdir.

Bu çerçevede, Petrol Piyasası Kanunu'na göre, petrol fiyatları 01/01/2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuya belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir. Ayrıca petrol piyasasında dolaşımda tüm petrolün fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı oluştuğu, fiyatların oluşumuna etki eden birçok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve benzin, motorin gibi ürünlerin kendi arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki edebilmektedir. Bu kapsamda Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) akaryakıt fiyatlarını belirlememekte, yurt içi fiyatlar uluslararası piyasada ve dolar kurunda yaşanan gelişmelere paralel olarak serbest rekabet ortamında, piyasada belirlenmektedir.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN RAHMİ AŞKIN TÜRELİ’NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/60164)**

5015 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi çerçevesinde uluslararası piyasalardaki fiyat değişimlerinin sektör tarafından ülkemizdeki fiyatlara yansıtılıp yansıtılmadığı EPDK tarafından yakından takip edilmekte olup gerektiğinde tavan fiyat uygulamasına gidilmektedir.

2005 - 2008 yılları arasında akaryakıt fiyatlarına ilişkin yapılan inceleme sonucu, dağıtıcı ve bayi marjlarının Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında öngörülen "*en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak*" kriterini sağlamadığının tespiti ve EPDK tarafından yapılan çalışmalarda fiyat uygulamalarının rekabetin bozulduğu, kısıtlandığı bir piyasada görülebilecek sonuçlarla benzerlik gösterdiğinin görülmesi gerekçesiyle iki ay süresince uygulanacak akaryakıt fiyatlarının tespitine ilişkin 25/06/2009 tarihli ve 2145/1 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kararı alınmış ve akaryakıt dağıtım tavan fiyatı ve akaryakıt bayi tavan fiyatı uygulanmıştır.

Dağıtıcı ve bayi marjlarının Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi kapsamında öngörülen "*en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak*" kriterini sağlamadığının tespiti ve EPDK tarafından yapılan çalışmalarda fiyat uygulamalarının rekabetin bozulduğu, kısıtlandığı bir piyasada görülebilecek sonuçlarla benzerlik gösterdiğinin görülmesi sebebiyle 21/03/2014 tarih ve 28948 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 20/03/2014 tarih ve 4927 sayılı Kurul Kararı ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca petrol piyasasında iki ay süreyle uygulanacak akaryakıt fiyatının tespitine ilişkin Karar alınmıştır.

Akaryakıt fiyatlarına ilişkin önergede talep edilen bilgiler <http://www.epdk.org.tr> internet adresinde aylık olarak yayınlanan Petrol Piyasası Sektör Raporlarında yer almaktadır.